

DOGODEK EVROPSKEGA PARTNERSTVA ZA INOVACIJE - EIP

ORGANIZIRA MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO, GOZDARSTVO IN PREHRANO

Bled, 22. november 2023

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Ideje in rešitve povezujejo!

BELJAKOVINSKO ENERGETSKE POGAČE ZA ČEBELE

EMONA RAZVOJNI CENTER ZA PREHRANO D.O.O.

Evropski kmetijski sklad za razvoj podeželja: Evropa investira v podeželje

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA KMETIJSTVO,
GOZDARSTVO IN PREHRANO

Ideje in rešitve povezujejo!

OSNOVNI PODATKI O PROJEKTU

- **Ostali člani partnerstva:** Univerza v Mariboru, Fakulteta za kmetijstvo in biosistemske vede, KGZS Kmetijsko gozdarski zavod Novo mesto, KGZS Kmetijsko gozdarski zavod Maribor, KGZS Kmetijsko gozdarski zavod Murska Sobota, DIALOGCO, komunikacijske rešitve d.o.o., Matej Butala, Čebelarstvo Marko Cesar s.p., Čebelarstvo društvo Lovrenc na Pohorju s.p., Jože Hrastelj, Erik Kapun, Janez Luznar, Aleš Mencin, Miha Metelko, Mitja Nakrst, Ivan Saletinger, Grozdan Trobec, Špela Zupan
- Tip projekta: EIP podukrep 16.2
- Tematika projekta: Prehrana čebel v času pomanjkljive paše
- Obdobje trajanja projekta: *12.05.2023 - 11.05.2025*
- Višina odobrenih sredstev: *239.184,54 €*

PRAKTIČNI PROBLEM

- Čebele igrajo ključno vlogo pri opraševanju rastlin, njihovo zdravje in preživetvena sposobnost pa sta bistvenega pomena za ohranjanje naših ekosistemov in pridelavo hrane. Podnebne spremembe vplivajo tudi na razpoložljivost naravnih prehranskih virov za čebele, zaradi drugačnih vzorcev cvetenja, spremenjenim časom proizvodnje nektarja in spremenjeno fenologijo rastlin. Te spremembe lahko privedejo do pomanjkanja hrane za čebele, kar predstavlja stres za njihove družine. Za ublažitev teh učinkov moramo čebelam zagotoviti dodatno prehrano v obliki dopolnilnega krmljenja, zlasti v obdobjih pomanjkanja paše. Ta pomaga ohranjati njihovo zdravje in sposobnost učinkovitega opraševanja, kar prispeva k splošni stabilnosti naših ekosistemov in pridelave hrane.

NAMEN IN CILJI PROJEKTA

- V projektu bomo razvili, proizvedli in v praksi testirali energetske beljakovinske pogače za prehrano čebel. Z znanstvenim in strokovnim pristopom bomo pogače prilagodili fiziološkim in prehranskim potrebam čebeljih družin za proizvodnjo medu in za vzrejo matic. V pogače bomo vključili vse potrebne hranilne snovi, ki jih čebele potrebujejo za vzdrževanje zdrave čebelje družine. To se pravi ogljikove hidrate, beljakovine, lipide, minerale in vitamine. Biološko vrednost beljakovin bomo dvignili z vključevanjem posameznih esencialnih aminokislin. Recepture za prehranske pogače za čebele bomo sestavili na podlagi prehranskih normativov za čebele in optimirali z računalniškim programom za optimiranje krmnih mešanic. V projekt je vključenih 12 čebelarjev iz različnih statističnih regij, ki testirajo nove prehranske proizvode – pogače za čebele.
- Prenos znanj bo potekal preko vsaj petih različnih medijev (tiskani mediji, internetna predstavitev, TV, brošura, strokovni članek, avdio-video posnetek). Izobraževanja za rejce, svetovalno službo, dijake in študente bodo potekla na vsaj treh kmetijskih gospodarstvih, kjer bo tehnologija in pomen dokrmljevanja čebel predstavljen v praksi. Čebele kot opraševalci skrbijo za vitalnost celotnega ekosistema, saj zagotavljajo razmnoževanje oz ohranjanje velikega deleža rastlinskih vrst v ekosistemu, s tem pa vezavo CO₂, ki bi v nasprotnem prispeval k povečanju obremenitve okolja z toplogrednimi plini.

PRIČAKOVANI / DOSEDANJI REZULTATI

- Razvite, proizvedene in v praksi testirane nove pogače za dokrmiljevanje čebel. Izboljšane pogače za dokrmiljevanje čebel
- Izvedba načrtovanih usposabljanj na kmetijskih gospodarstvih.
- Predstavitev projekta za strokovno javnost na Zdravčevih Erjavčevih dnevih 2024
- Predstavitev projekta v TV oddaji

ZAKLJUČEK

V nadaljevanju projekta bomo na podlagi dosedanjih rezultatov optimirali oz. izboljšali surovinsko sestavo in hranilno vrednost pogač, z ustrezno meljavo pa optimirali velikost delcev v pogačah. Korigirali bomo tudi mehko in debelino pogač. Izvedli bomo še tri predvidena testna krmljenja na vseh sodelujočih čebelarstvih obdelali pridobljene podatke in interpretirali rezultate. Tako z vidika prehrane čebel kot tudi zdravstvenega varstva čebel. V zadnjem 12 mesečju bomo izvedli predvidena izobraževanja čebelarjev, dijakov in študentov ter svetovalcev. Strokovni javnosti bomo predstavili projekt na Zdravčevih Erjavčevih dnevih, širši javnosti pa v TV oddaji. Koristi od projekta bodo imeli v prvi vrsti člani konzorcija, predvsem čebelarji, širše pa tudi svetovalna služba ter dijaki in študenti, ki bodo pridobili strokovno znanje iz tega področja.

TRIKOTNIK ZNANJA

- **Pogled kmeta:** Od projekta pričakujemo poglobitev znanja o prehrani in zdravstvenemu varstvu čebel izboljšane pogače za krmljenje čebel in nenazadnje ekonomske učinke zaradi vitalnejših čebeljih družin in boljših donosov medu.
- **Pogled svetovalca:** Cilj svetovalcev je tehnološki napredek kmetijskih gospodarstev. V projektu smo vmesni člen in pomoč pri prenosu novih znanj in tehnologij iz inštitucij znanja do uporabnikov v kmetijstvu.

Pogled raziskovalca: Znanje, se velikokrat pretaka v strokovnih krogih in težko najde pot do končnega uporabnika. V tem projektu pa gre za sodelovanje s kmetijsko svetovalno službo in čebelarji, za neposreden prenos znanja v prakso.

Kontaktne podatke vodilnega partnerja

- Dr. Matjaž Červek
- matjaz.cervek@e-rcp.si
- +386 41 364 554
- www.e-rcp.si